

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Danou Černou ve věci

žalobkyně: **X**, nar. X
státní příslušnost X
bytem X
zastoupena advokátkou Mgr. Evou Holou, Ph.D.
sídlem Španělská 770/2, 120 00 Praha 2

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 10. 2023, č. j. OAM-283/ZA-ZA10-P11-2022

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobkyně domáhala přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 10. 2023, č. j. OAM-283/ZA-ZA10-P11-2022

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

(dále též „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný neudělil žalobkyni mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II.

Shrnutí žalobní argumentace

2. Žalobkyně v podané žalobě namítala, že žalovaný porušil napadeným rozhodnutím následující zákonná ustanovení: § 2 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť žalovaný nepostupoval v souladu se zákony a ostatními předpisy, § 3 správního řádu, neboť žalovaný nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu (§ 2 odst. 4 správního řádu), dále § 50 odst. 2, 3 a 4 správního řádu, jelikož žalovaný nezjistil všechny rozhodné okolnosti a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci a napadené rozhodnutí tak nelze považovat za přesvědčivé a žalovaný nepřihlížel pečlivě ke všemu, co vyšlo v průběhu řízení najevo, § 68 odst. 3 správního řádu, jelikož žalovaný ve svém odůvodnění neuvedl dostatečně, jakými úvahami byl veden při hodnocení podkladů a výkladu ustanovení zákona o azylu. Dále žalobkyně namítla porušení § 12 a § 14a zákona o azylu, neboť splňuje zákonné podmínky pro udělení azylu a doplňkové ochrany a dále čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, neboť její návrat do země původu je v rozporu s principem non-refoulement.
3. Žalobkyně má za to, že splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany a závěry žalovaného o nedůvodnosti žádosti jsou nedostatečně podloženy. Žalobkyně se obává, že by v Rusku mohla čelit perzekuci kvůli svému trvalému pobytu na Ukrajině, odkud utekla před válkou a dále proto, že na sociálních sítích opakovaně vyjadřovala svůj nesouhlas s válkou na Ukrajině a s postupem Ruska. Bývalá kolegyně z města, kde žijí rovněž dcery žalobkyně, vyhrožovala žalobkyni a napsala jí zprávu: „*Vůbec nepřemýšlej o návratu, jinak budeš litovat.*“ V rozrušení žalobkyně tuto zprávu a veškerou vzájemnou komunikaci smazala a odstranila si dotyčnou bývalou kolegyni z přátel. Žalobkyně se obává, že její příspěvky na sociálních sítích by mohly ohrozit také její dcery.
4. Žalobkyně sice v průběhu správního řízení uvedla, že nemá politické přesvědčení a o politiku se nezajímá, ale její nesouhlas s ruskou agresí vůči Ukrajině lze bezpochyby za politické přesvědčení považovat. Jako odpůrkyni války hrozí žalobkyni pronásledování. Žalobkyně se domnívá, že žalovaný její tvrzení ohledně obav z možného pronásledování v Rusku přesvědčivě nevyvrátil.
5. Žalobkyně dále namítala, že při zhodnocení situace Ukrajinců v Rusku, resp. občanů Ruska, kteří před válkou dlouhodobě pobývali na Ukrajině, vycházel žalovaný pouze z Informace MZV, kterou žalobkyně považuje za nedostatečnou, protože jde o zprávu založenou pouze na jednom zdroji, který má předpoklady hodnotit situaci neobjektivně, neboť zastupitelský úřad v Moskvě jedná s ohledem na zachování korektních diplomatických vztahů, a proto si může vůči Rusku dovolit jen omezenou míru kritiky. Nicméně i z této Informace MZV, kterou žalobkyně považuje za nedostatečnou, vyplývá, že diskriminační jednání ruských úřadů k osobám navracejícím se z Ukrajiny nelze vyloučit.
6. Ostatní podklady jsou podle žalobkyně kvůli rychlému vývoji válečného konfliktu zastaralé. Žalovaný si měl pro rozhodnutí obstarat podklady aktuální.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

7. Žalobkyně v podané žalobě upozornila na zprávy, které poukazují na špatné zacházení s osobami, které z Ukrajiny uprchly před válkou, a na jejich zneužití pro propagandistické účely.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě a replika žalobkyně

8. Žalovaný ve vyjádření k žalobě odkázal na obsah správního spisu, zejména na žádost o udělení mezinárodní ochrany, informace o zemi původu, výpovědi žalobkyně, a dále na napadené rozhodnutí.
9. Žalobkyně podle žalovaného v průběhu správního řízení neuvedla skutečnosti, které by vypovídaly o její obavě z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině. Žalobkyně rovněž sdělila, že nemá politické přesvědčení a o politiku se nezajímá. Žalovaný neshledal, že by žalobkyni v případě návratu do Ruské federace hrozilo nebezpečí či dokonce pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Žalovaný uvedl, že žalobkyně je prokazatelně ruskou občanskou, a tak je nutné posuzovat důvody možnosti návratu vůči Rusku jako zemi jejího původu. Obavy žalobkyně z návratu na Ukrajinu jsou podle žalovaného zcela irrelevantní. Žalobkyně dále podle žalovaného neunesla břemeno tvrzení, v žalobě uvádí nové skutečnosti, které mohla uplatnit již v řízení před žalovaným, kdy nebyla ve svých výpovědích nijak limitována. Žalobkyně nevyužila svého práva na seznámení s podklady rozhodnutí, k čemuž ji žalovaný předem řádně vyzval. Dále nenavrhla žádné doplnění podkladů pro vydání rozhodnutí a ani nechtěla žalovanému sdělit žádné další skutečnosti nebo nové informace, které by měl žalovaný vzít v úvahu při posouzení její žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný dospěl k názoru, že účelem žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany v ČR je snaha o legalizaci pobytu na území ČR. Žalovaný považuje žalobní námitky za účelové a irrelevantní a navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl v plném rozsahu.
10. V replice k vyjádření žalovaného žalobkyně uvedla, že není pravdou, že nikdy nebyla politicky aktivní a o politiku se nezajímá. Při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany se domnívala, že politickou aktivitou se rozumí např. účast na demonstracích či členství v politické straně. Teprve po konzultaci s právníkem zjistila, že za politickou aktivitu se může považovat i aktivita na sociálních sítích. Právě z toho důvodu dokládá snímky obrazovky ze svého účtu na sociální síti až nyní v rámci své repliky. Z příspěvků, které začala žalobkyně sdílet po vypuknutí válečného konfliktu na Ukrajině (první příspěvek je z 27. 2. 2022) lze vyvodit dlouhodobý kritický a nesouhlasný postoj žalobkyně k Rusku a k válce na Ukrajině. Následně žalobkyně poukázala na články pojednávající o postihu protirežimních a protiválečných příspěvků ruských občanů na sociálních sítích. Žalobkyně tak považuje za zřejmé, že její obavy z pronásledování za příspěvky na sociálních sítích jsou opodstatněné. Žalobkyně se obává, že by ve vlasti mohla čelit perzekuci kvůli svému trvalému pobytu na Ukrajině, kvůli tomu, že se cítí být Ukrajinou a rovněž kvůli svému politickému přesvědčení, které sdílí na sociálních sítích. Skutečnost, že žalobkyně chce na území ČR zlegalizovat svůj pobyt, nepopírá její oprávněný strach z pronásledování v Rusku. Na podporu svých tvrzení citovala žalobkyně judikaturu Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“). Žalobkyně nesouhlasí s tím, že by

nesplňovala podmínky pro udělení mezinárodní ochrany v ČR, a nadále trvá na zrušení napadeného rozhodnutí.

11. V reakci na repliku žalobkyně žalovaný ve vyjádření zopakoval relevantní skutečnosti, které zjistil a které jej vedly k vydání napadeného rozhodnutí. K novým tvrzením, které žalobkyně uplatnila poprvé až ve své žalobě, se žalovaný vyjádřil v tom smyslu, že žalobkyně nikdy v průběhu správního řízení nebyla nijak limitována ve svých výpovědích. Přesto tyto nové skutečnosti nikdy netvrdila. Rovněž z časového hlediska žalobkyni nic nebránilo, aby je uvedla již v průběhu správního řízení. Tvrzení, která žalobkyně uvedla až ve své replice, jsou podle žalovaného velmi diskutabilní, neboť profil ze sociální sítě, který byl žalovanému zaslán, je vedený pod jiným jménem, tedy nikoliv pod jménem žalobkyně, a nelze rozeznat, zda profil skutečně náleží žalobkyni. Přestože byla žalobkyně žalovaným řádně a opakovaně poučena o svých právech a povinnostech v rámci řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR, uvedla tvrzení stran své politické aktivity na sociálních sítích až v žalobě a v replice. Vzhledem k dataci příspěvků na sociálních sítích je žalobkyně měla a mohla předložit již v rámci správního řízení před žalovaným. Podle názoru žalovaného neunesla žalobkyně břemeno tvrzení. Na podporu svých závěrů uvedl žalovaný judikaturu NSS a setrval na svém návrhu, aby byla žaloba zamítnuta jako nedůvodná.

VI.

Obsah správního spisu

12. Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným správním orgánem vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:
13. Dne 10. 3. 2022 podala žalobkyně žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Dne 17. 3. 2022 pak žalobkyně poskytla údaje ke své žádosti o udělení mezinárodní ochrany a byl s ní proveden pohovor. V rámci správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem pro podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je válka na Ukrajině. Podle žalobkyně je Rusko agresorským státem. V případě návratu do Ruska žalobkyně neví, co by ji tam čekalo, bojí se pronásledování, neboť na začátku války žila na Ukrajině, což je v Rusku bráno jako vlastizrada. Žalobkyně žila na Ukrajině se svým ukrajinským druhem, přestěhovala se tam v roce 2016 poté, co šla v Rusku do důchodu, povolení k trvalému pobytu na Ukrajině má od roku 2011, na Ukrajině má rodinu – tety, sestřenice a bratrance. Žalobkyně je vdova, její dvě dcery žijí v Rusku. Žalobkyně se hlásí k pravoslavnému křesťanství, nemá žádné politické přesvědčení, o politiku se nezajímá. Naposledy z Ruska vycestovala 3. 9. 2021 poté, co tam navštívila své dcery. Z Ukrajiny přicestovala do ČR dne 9. 3. 2022.
14. Dne 30. 10. 2023 vydal žalovaný napadené rozhodnutí, jímž žalobkyni mezinárodní ochranu neudělil v žádné z forem uvedených v zákoně o azylu. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, z jakých důkazů vycházel při svém rozhodování, přičemž mezi nimi byla především výpověď žalobkyně a informace, které shromáždil v průběhu správního řízení žalovaný ohledně politické a bezpečnosti situace a stavu dodržování lidských práv v Ruské federaci. Konkrétně vycházel z Informace OAMP – Ruská federace – Situace navrátilců do Ruské federace po krátkodobém či dlouhodobém pobytu v zahraničí, Zacházení ze strany státních úřadů a monitoring sociálních sítí, ze dne 31. 10. 2022, Informace OAMP – Ruská federace – Bezpečnostní a politická situace v zemi,

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

Vybrané otázky z oblasti občanských práv a lidských svobod, ze dne 8. 3. 2023 a z Informace MZV ČR – Ruská federace – Návraty občanů Ruské federace do vlasti, ze dne 24. 1. 2023, č. j. 13675/2022-LPTP. Žalobkyně nevyužila svého práva seznámit se s podklady rozhodnutí a kromě předložených dokladů o svém pobytu na Ukrajině je nijak nedoplnila. Na základě uvedeného pak žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že nebyly splněny zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť žalobkyně v průběhu správního řízení neuvedla žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možné učinit závěr, že vyvíjela ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, za kterou by byla azylově relevantním způsobem pronásledována. Žalobkyně výslovně sdělila, že nemá politické přesvědčení a o politiku se nezajímá. Žadatelka nikdy ve vlasti neměla konkrétní problémy se státními či bezpečnostními orgány a rovněž nikdy nebyla ve své vlasti trestně stíhána. Odchod žadatelky z vlasti nebyl způsoben žádným pronásledováním. Žalobkyně v roce 2021 Rusko bez problémů navštívila a posléze se vrátila na Ukrajinu a rovněž její dvě dcery se v Rusku nepotýkají s žádnými problémy. Stejně tak žalovaný nedospěl k závěru o důvodnosti udělení azylu žalobkyni z důvodu uvedeného v § 12 písm. b) zákona o azylu. Uvedl, že mezinárodní ochrana podle zákona o azylu je právním institutem výjimečným, jehož smyslem je chránit cizince před negativními jevy z důvodů upravených v zákoně o azylu. Žalovaný neshledal, že by žalobkyně mohla mít odůvodněný strach z pronásledování v Rusku z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Takovému jednání nebyla vystavena ani v minulosti. S ohledem na skutečnost, že žalobkyně nemá na území ČR žádného rodinného příslušníka, kterému by zde byl udělen azyl, nebyl žalobkyni udělen ani azyl za účelem sloučení rodiny podle § 13 odst. 1 zákona o azylu. Rovněž pak žalovaný neshledal u žalobkyně ani existenci důvodu pro udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu. K tomu žalovaný uvedl, že se v této souvislosti zabýval zejména rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobkyně a přihlédl i k jejímu věku a zdravotnímu stavu. Žalovaný zjistil, že žalobkyně je dospělou, plně právně způsobilou, samostatnou a praceschopnou osobou, resp. osobou pobírající důchod. Její zdravotní stav je dobrý. Obě dcery žalobkyně žijí v Rusku, v ČR žalobkyně žádné rodinné příslušníky nemá. Žalovaný připomněl, že humanitární azyl je udělován pouze za výjimečných okolností, kdy nebyl shledán důvod k udělení azylu dle § 12 zákona o azylu a kdy by bylo nehumánní azyl neudělit. V případě žalobkyně však žalovaný takové okolnosti neshledal. Žalovaný se zabýval rovněž tím, zda žalobkyně splňuje důvody pro udělení doplňkové ochrany. Žalovaný nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by žalobkyni mohla hrozit v případě návratu vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti. Uložení trestu smrti sice ruský právní systém umožňuje, např. za válečné zločiny, terorismus, vraždu s přitěžujícími okolnostmi, ale na jeho výkon v Rusku dlouhodobě platí moratorium, poslední poprava proběhla před více než 20 lety. Žalovaný neshledal ani nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, neboť žalobkyně neměla nikdy ve vlasti konkrétní problémy se státními orgány ani s bezpečnostními složkami, nebyla trestně stíhána nebo vězněna. Žalovaný neshledal opodstatněnou ani obavu žalobkyně z pronásledování v Rusku z toho důvodu, že žalobkyně je Ukrajinka. Žalovaný uzavřel, že žalobkyně je státní příslušnicí Ruska, Rusko bez problémů navštívila v době, kdy již pobývala na Ukrajině, kam se poté opět bez problémů vrátila. Žalovaný se zabýval rovněž otázkou, zda by žalobkyni v souvislosti s návratem do Ruska hrozilo vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Konstatoval, že takový konflikt v Rusku neprobíhá a ani v důsledku ozbrojeného konfliktu na Ukrajině, jehož se Rusko účastní, takové nebezpečí nehrozí, situace na většině území Ruska je stabilní. Žalovaný dospěl na základě shromážděných informací k závěru, že nelze předpokládat, že by žalobkyně byla po návratu do vlasti jakkoliv za svůj pobyt v zahraničí postihována, či dokonce ohrožena nebezpečím vážné újmy ve smyslu zákona o azylu. S ohledem na uvedené žalovaný shledal, že žalobkyně podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu nesplňuje. S ohledem na skutečnost, že žalobkyně nemá na území ČR žádného rodinného příslušníka, kterému by zde byla udělena doplňková ochrana, nebyla žalobkyni udělena ani doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny podle § 14b zákona o azylu.

VII.

Jednání soudu a právní posouzení věci soudem

15. Městský soud v Praze na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)), přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumávání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
16. Při jednání u Městského soudu v Praze dne 2.5.2024 žalobkyně argumentovala shodně jako v podané žalobě a v replice. Na podporu svých tvrzení navrhla provedení důkazu příspěvky na sociálních sítích a písemným prohlášením kamarádky. S odkazem na závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21.12.2023, č.j. 7 Azs 34/2023-73 navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
17. Zástupkyně žalovaného s odkazem na odůvodnění napadeného rozhodnutí a na vyjádření k žalobě navrhla zamítnutí žaloby.
18. Jako důvod pro podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR uvedla žalobkyně probíhající ozbrojený konflikt na Ukrajině. V případě návratu do Ruska žalobkyně neví, co by ji tam čekalo, bojí se pronásledování, neboť na začátku války žila na Ukrajině, což je v Rusku bráno jako vlastizrada. V podané žalobě a v replice doplnila žalobkyně nová tvrzení, že na sociálních sítích opakovaně vyjadřovala svůj nesouhlas s válkou na Ukrajině a s postupem Ruska, kvůli čemuž jí hrozí ve vlasti perzekuce. Bývalá kolegyně z města, kde žijí rovněž dcery žalobkyně, vyhrožovala žalobkyni a napsala jí zprávu: „*Vůbec nepřemýšlej o návratu, jinak budeš litovat.*“ Žalobkyně se obává, že její příspěvky na sociálních sítích by mohly ohrozit také její dcery. Žalobkyně sice v průběhu správního řízení uvedla, že nemá politické přesvědčení a o politiku se nezajímá, ale její nesouhlas s ruskou agresí vůči Ukrajině lze bezpochyby za politické přesvědčení považovat. Jako odpůrkyni války hrozí žalobkyni pronásledování. Žalobkyně se domnívá, že žalovaný její tvrzení ohledně obav z možného pronásledování v Rusku přesvědčivě nevyvrátil.
19. Obecné pravidlo § 75 odst. 1 s. ř. s. uvedené výše je v azylových věcech prolamováno článkem 46 odst. 3 procedurální směrnice, podle nějž účinný opravný prostředek proti rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany musí obsahovat úplné a *ex nunc*, tedy ke dni

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

rozhodování soudu, posouzení jak skutkové, tak právní stránky věci. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015-32 „je důležité, aby rozhodnutí o všech žádostech o mezinárodní ochranu byla přijímána na základě skutkových okolností a v prvním stupni orgány, jejichž pracovníci mají patřičné znalosti nebo jejichž pracovníkům bylo poskytnuto potřebné školení v oblasti mezinárodní ochrany. Obdobně je [...] zřejmé, že je v zájmu [...] žadatelů zajistit, aby potřeba mezinárodní ochrany byla správně rozpoznána již v prvním stupni. Směrnice tedy ve svém odůvodnění [...] vychází z toho, že primárně by posouzení žádosti o mezinárodní ochranu mělo náležet orgánu první instance, který je k tomu technicky i personálně vybaven. Tyto záměry korespondují jednoznačně se záměrem stanovit těžiště posuzování žádosti o mezinárodní ochranu do řízení před žalovaným. V této fázi řízení tedy mají být předneseny veškeré v té době dostupné informace pro posouzení žádosti.“ Z uvedeného plyne, že smyslem a účelem tohoto průlomu do § 75 odst. 1 s. ř. s. není umožnit žalobci, aby v žalobě vznášel nová skutková tvrzení, která mohl uvést už v řízení před žalovaným. Ve výše citovaném rozsudku NSS dále dovodil, že „*neuvědli stěžovatel v řízení před správním orgánem posuzujícím jeho žádost všechny relevantní skutečnosti, neumožnil mu je kvalifikovaně posoudit a učinit součástí rozhodnutí, musí nést riziko v podobě zamítavého rozhodnutí.*“ V daném případě lze dospět k závěru, že nově tvrzené skutečnosti mohla žalobkyně uvést již v řízení před žalovaným, když nebyla zjištěna objektivní překážka, která by jí v tom bránila. Příspěvky na sociálních sítích z roku 2022, které jsou kritické vůči prezidentu Putinovi a ruské agresii na Ukrajině, v době, kdy probíhalo řízení před žalovaným, již existovaly a žalobkyně je tak mohla předložit již v rámci tohoto řízení.

20. Vedle objektivní nemožnosti přednést všechny azylové důvody již v řízení před ministerstvem (skutečnosti nastaly až v průběhu řízení, či ve fázi správního řízení nebyly žadateli známy) doplnil Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16 další ospravedlnitelné důvody, pro které žadatel nesdělí všechny relevantní důvody pro udělení azylu již před orgánem prvního stupně. „*Některé z nich uvádí Úřad Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky (UNHCR): dotazování při osobním pohovoru se této skutečnosti netýkalo a konkrétní informaci nezjistilo; osobní pohovor nebyl proveden; žadatel nemusel pochopit relevanci některých skutečností pro žádost o mezinárodní ochranu; trauma, stud nebo jiné zábrany mohly zabránit úplnému ústnímu svědectví při osobním pohovoru (zejména v případě těch, kteří přežili mučení, sexuální násilí či pronásledování z důvodu sexuality); pohlaví tazatele nebo tlumočnicka mohlo být pro žadatele zábranou. Podle Ústavního soudu jsou všechny tyto důvody opodstatněné ve smyslu, že lze pochopit, proč v některých těchto případech žadatelé o mezinárodní ochranu relevantní azylové skutečnosti sdělí až ve fázi řízení o správní žalobě před soudem.*“ Ústavní soud dále zdůraznil, že „*při posuzování ospravedlnitelnosti pozdního sdělení azylově relevantních skutečností a argumentů je také nutno zohlednit zvláštní zranitelnost žadatelů o mezinárodní ochranu. Žadatel se může nacházet ve zcela jiném kulturním prostředí, po měsících nebezpečné cesty, může být dezorientován a může mít skutečně odůvodněný strach z návratu do země původu. I z těchto důvodů ustálená judikatura ESLP zdůrazňuje, že žadatelé o azyl náleží ke zvlášť znevýhodněné a zranitelné skupině obyvatelstva, která potřebuje zvláštní ochranu (rozsudek velkého senátu ESLP ve věci M. S. S. proti Belgii a Řecku, ze dne 21. 1. 2011, č. 30696/09, § 251). V řízení o mezinárodní ochraně je pro žadatele v sázce skutečně hodně a jejich zvláštní zranitelnost vyžaduje ze strany všech orgánů posuzujících tyto žádosti citlivý a opatrný přístup. Aby právo na azyl zakotvené v čl. 43 Listiny bylo skutečně efektivní v praxi, nelze z právě uvedených důvodů striktně bezvýjimečně trvat na tom, aby žadatel o azyl všechny relevantní*

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

důvody, o kterých v daný moment ví, vznesl již ve správním řízení před ministerstvem“ a uzavřel, že „§ 75 odst. 1 soudního řádu správního nelze vykládat způsobem, že v řízení o mezinárodní ochraně lze před soudem vznášet nové důvody výlučně, pouze pokud je žadatel o mezinárodní ochranu nemohl uvést již v řízení před správním orgánem bez vlastního zavinění. Vždy je nutno zohlednit povahu těchto nových skutečností a situaci konkrétního žadatele.“

21. Žalobkyně opomenutí zásadního tvrzení o své protirežimní aktivitě na sociálních sítích, ani o výhrůžkách od své kolegyně v průběhu správního řízení v žalobě ani v replice přesvědčivě neodůvodnila. Dotazování žalovaného při ústním pohovoru se dané skutečnosti výslovně týkalo. Žalovaný se žalobkyně dotazoval, zda měla ve vlasti konkrétní problémy se státními či bezpečnostními orgány, zda měla problémy mimo jiné kvůli svému politickému přesvědčení, zda byla stíhána a proč se obává, že by ji v Rusku pronásledovali. Na žádnou z uvedených otázek žalobkyně neodpověděla ve smyslu svých nových žalobních tvrzení. Ani později v průběhu správního řízení tyto skutečnosti nezmínila, ač jí k tomu byl dán prostor. Svého práva na seznámení se s podklady rozhodnutí, k čemuž ji žalovaný předem řádně vyzval, nevyužila. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 26. 10. 2016, č. j. 1 Azs 214/2016-32 shrnul, že *„primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany je samotný žadatel, z obsahu jeho žádosti se pak v následujících fázích vychází. Žadatele stíhá břemeno tvrzení, důkazní břemeno je následně rozloženo mezi něj a správní orgán.“* V dané věci dále nic nenásvědčuje tomu, že by žalobkyně nemusela pochopit relevanci některých skutečností pro žádost o mezinárodní ochranu, ani že by správní řízení, resp. pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany měl proběhnout traumatickým způsobem nebo že by při něm žalobkyně pociťovala stud, či by jí v uvedení nově uplatněných skutečností bránily jiné zábrany. K pohlaví tazatele nebo tlumočnicka se žalobkyně rovněž nevyjádřila. Soud nepovažuje odůvodnění žalobkyně, že *„teprve po konzultaci s právníkem zjistila, že za politickou aktivitu se může považovat i aktivita na sociálních sítích“*, za přesvědčivé. S ohledem na četnost a obsah svých příspěvků na sociálních sítích si žalobkyně měla a mohla být vědoma, že se jedná o formu vyjádření politického názoru.
22. S ohledem na uvedené nemohl soud přihlídnout k novým tvrzením žalobkyně uvedeným poprvé až v žalobě a z těchto důvodů nepřistoupil ani k provedení žalobkyní navržených důkazů. Soud posuzoval zákonnost napadeného rozhodnutí v kontextu skutkových zjištění a okolností zmíněných ve správním řízení žalobkyní a podkladů, které k nim shromáždil žalovaný a které popisují situaci v Ruské federaci.
23. K námitkám žalobkyně, že napadené rozhodnutí je nezákonné a nepřezkoumatelné a že závěry žalovaného o nedůvodnosti žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany v ČR jsou nedostatečně podloženy a odůvodněny, soud uvádí, že nelze předmětným námitkám žalobkyně přisvědčit, když soud po podrobném přezkoumání skutkových zjištění žalovaného ve vztahu k jednotlivým formám mezinárodní ochrany, které zákon o azylu ve svých ustanoveních § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b upravuje, zjistil, že žalovaný vycházel při svém rozhodování ze všech informací sdělených žalobkyní i ze všech dostupných podkladů, jež jsou součástí správního spisu, a při svém hodnocení zcela dostatečným způsobem popsal, které skutečnosti vzal za prokázané a z jakého důvodu, přičemž nebylo soudem zjištěno, že by žalovaný některé skutečnosti opomněl zhodnotit či je nehodnotil ve svém souhrnu. Soud dále uvádí, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě dostatečně zjištěného stavu věci, který má oporu ve spise, přičemž žalovaný svůj závěr o nenaplnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a §

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

14b zákona o azylu dostatečným, srozumitelným a přezkoumatelným způsobem v rozhodnutí odůvodnil. Uvedené námitky tak soud shledal nedůvodnými.

24. Další žalobní námitka spočívala v tvrzení, že žalovaný nevycházel z dostatečných a aktuálních informací o Ruské federaci.
25. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný při rozhodování o žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany vycházel mimo údajů sdělených přímo žalobkyní také z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Ruské federaci. Konkrétně vycházel z Informace OAMP – Ruská federace – Situace navrátilců do Ruské federace po krátkodobém či dlouhodobém pobytu v zahraničí, Zacházení ze strany státních úřadů a monitoring sociálních sítí, ze dne 31. 10. 2022, Informace OAMP – Ruská federace – Bezpečnostní a politická situace v zemi, Vybrané otázky z oblasti občanských práv a lidských svobod, ze dne 8. 3. 2023 a z Informace MZV ČR – Ruská federace – Návraty občanů Ruské federace do vlasti, ze dne 24. 1. 2023, č. j. 13675/2022-LPTP. Soud shledal, že žalovaný si obstaral dostatek aktuálních, objektivních a relevantních informací z respektovaných, nezávislých a nestranných zdrojů. Veškeré úvahy a závěry žalovaného v napadeném rozhodnutí jsou pak podloženy právě těmito informacemi, se kterými se žalobkyně před vydáním rozhodnutí neseznámila a které nijak nedoplnila. Žalobkyně dále nedoložila jiné informace, které by zpochybňovaly aktuálnost informací, ze kterých žalovaný při rozhodování vycházel. Námitka o neaktuálnosti informací opatřených žalovaným nebyla v žalobě nijak konkretizována. Soudu přitom není z jeho činnosti známo, že by situace v Ruské federaci neodpovídala situaci popsané v informacích obstaraných žalovaným a neshledal žádnou skutečnost, která by nasvědčovala tomu, že je třeba informace obstarané žalovaným považovat za neaktuální. K otázce aktuálnosti zpráv o situaci v zemi původu se vyjádřil i Nejvyšší správní soud ve svém usnesení ze dne 28. 4. 2020, č. j. 6 Azs 200/2019-34, kde vyslovil, že *„zastaralost zpráv nelze posuzovat pouze na základě faktu, že od vypracování, resp. vydání takové informace uplynul určitý čas; zastaralá je taková zpráva, která obsahuje informace, které v důsledku změny okolností v období mezi vypracováním zprávy a jejím použitím již nejsou aktuální, neboť situace, již zpráva popisuje, je již zcela jiná. Pokud se podstatně změnila situace, může být zastaralá i zpráva stará pouhý týden a pokud je situace stabilní, může být použitelná i zpráva stará několik let.“* Námitka žalobkyně o neaktuálnosti informací, z nichž žalovaný při rozhodování o žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu vycházel, tedy nemůže obstát.
26. Žalovaný při posuzování situace navrátilců do Ruské federace nevycházel pouze z Informace MZV ale i z Informace OAMP ze dne 31. 10. 2022, podle které *„navracející se ruští občané, kteří se neřadí mezi místně nebo celostátně známé aktivisty, novináře, bloggery apod., nečelí podle zdrojů zvýšeným kontrolám ať již bezprostředně na hranicích nebo posléze na území“*. Žalobkyně nespadá do žádné z uvedených skupin. Podle Informace MZV *„ve světle ruské agrese na Ukrajinu [...] nelze vyloučit, že k nějakému diskriminačnímu jednání může v jednotlivých případech docházet, opět nelze generalizovat.“* Žalobkyně však neměla v zemi původu žádné konkrétní problémy se státními orgány nebo bezpečnostními složkami. Při posuzování odůvodněných obav z pronásledování je nutné dosáhnout jisté úrovně pravděpodobnosti (*„reálného nebezpečí“*), že bude žalobkyně takovému jednání vystavena. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82 je *„reálným nebezpečím (srov. rovněž § 14a odst. 1 zákona o azylu, jež užívá ve stejném významu slovní spojení „skutečné nebezpečí“) nutno rozumět, že ve významném procentu případů*

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

obdobných situací stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho.“ Žalobkyně neuvedla ničeho na podporu svých tvrzení, že bude ve vlasti pronásledována. Žalovaný konfrontoval tvrzení žalobkyně se shromážděnými podklady a nebezpečí pronásledování neshledal. Soud se s jeho závěry ztotožňuje. Žalobkyně nepředložila ani žádné informace, ze kterých by se na takové nežádoucí jednání ruských státních orgánů vůči ní dalo v budoucnu usuzovat, přičemž tyto skutečnosti nevyplynuly ani z jiných podkladů, které si žalovaný pro své rozhodnutí opatřil. Soud uzavírá, že při zhodnocení situace občanů Ruska, kteří před válkou dlouhodobě pobývali na Ukrajině, vycházel žalovaný z dostatečných podkladů majících oporu ve spise. Námitka žalobkyně není důvodná.

27. Zprávy, na které v podané žalobě upozornila žalobkyně, nejsou v projednávané věci relevantní, neboť se zjevně týkají Ukrajinců, kteří před válkou v jejich domovském státě uprchli do Ruska. Žalobkyně je ruskou občankou. V průběhu řízení nebyly zjištěny žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možné dospět k závěru, že by se ruské státní orgány měly vůči žalobkyni dopouštět špatného zacházení.
28. Soud má za to, že žalovaný si pro svůj závěr opatřil dostatečné podklady, které se uvedené problematiky týkaly a že po posouzení všech podkladů dospěl ke správnému právnímu závěru o tom, že v případě žalobkyně nebyl naplněn důvod pro udělení azylu ani doplňkové ochrany podle zákona o azylu. Napadené rozhodnutí tak bylo v tomto směru vydáno na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu věci, který má oporu ve spise. Shora uvedené závěry pak žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí srozumitelným a přezkoumatelným způsobem odůvodnil, a tudíž na napadené rozhodnutí v tomto směru nelze pohlížet jako na rozhodnutí nepřezkoumatelné. Namítané porušení ustanovení správního řádu, zákona o azylu ani Úmluvy o právním postavení uprchlíků soud neshledal.
29. Žalobkyní odkazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2023, č.j. 7 Azs 34/2023-73 není na projednávanou věc přílehlavý. Závěry v tomto rozsudku uvedené, týkající se nedostatečně zjištěného skutkového stavu v otázce, jakému zacházení jsou v Ruské federaci vystaveni navracející se ruští občané před válkou dlouhodobě pobývající na Ukrajině, nelze na nyní posuzovanou věc aplikovat. Jak již bylo uvedeno shora, při posuzování této otázky vycházel žalovaný z dostatečných podkladů majících oporu ve spise.

VIII.

Závěr a náklady řízení

30. Ze všech shora uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem a žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.
31. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobkyně ve věci úspěch neměla a žalovanému žádné prokazatelné náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 2. května 2024

JUDr. Dana Černá v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje X.